

COD DEONTOLOGIC din 27 noiembrie 2011 al profesiei de arhitect

În temeiul art. 28 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Conferința națională extraordinară a Ordinului Arhitecților din România din 26-27 noiembrie 2011 aprobă prezentul cod deontologic al profesiei de arhitect.

CAPITOLUL I: Dispoziții generale - Introducere și principii pentru exercitarea profesiei

SECȚIUNEA 1: Introducere

Art. 1

(1) Prin prezentul cod deontologic, denumit în continuare cod, se stabilesc principiile fundamentale de onorabilitate în exercitarea profesiei de arhitect și se reglementează normele de conduită profesională derivate din aceste principii, obligatorii în exercițiul drepturilor și îndatoririlor arhitectului ca profesionist.

(2) Neîndeplinirea normelor de conduită profesională de către arhitecții membri ai Ordinului Arhitecților din România, denumit în continuare Ordinul, se analizează de către comisiile de disciplină ale acestuia și se sancționează, după caz.

Art. 2

Prezentul cod este întocmit în conformitate cu prevederile art. 20 lit. b), art. 28 alin. (1) lit. a) și art. 46 alin. (2) din Legea nr. 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu cele ale Codului deontologic european pentru arhitecții care furnizează servicii de arhitectură, elaborat de Consiliul Arhitecților din Europa (ACE-CAE).

SECȚIUNEA 2: Principii

Art. 3

În exercitarea profesiei, un arhitect trebuie să respecte următoarele principii fundamentale:

- 1.** Arhitectul va fi integru și se va comporta onorabil.
- 2.** Arhitectul va fi competent în cadrul misiunilor asumate.
- 3.** Arhitectul își va asuma misiuni doar în baza unui contract scris.
- 4.** Arhitectul va exercita dreptul de semnătură cu asumarea responsabilității.
- 5.** Arhitectul va propune și va negocia cu clientul onorariul convenit.
- 6.** Arhitectul va respecta dreptul de autor.
- 7.** Arhitectul va fi demn de încrederea clientului său.
- 8.** Arhitectul va respecta confidențialitatea informațiilor clientului său.
- 9.** Arhitectul va respecta interesul public.
- 10.** Arhitectul va promova serviciile sale cu onestitate.
- 11.** Arhitectul se va comporta corect în relația cu colegii.
- 12.** Arhitectul va trata toți membrii Ordinului cu respectul convenit.
- 13.** Arhitectul va coopera cu Ordinul, respectând toate reglementările legale în materie.

Art. 4

Respectarea întru totul a prevederilor prezentului cod constituie obligație profesională și morală fermă pentru fiecare arhitect membru al Ordinului.

CAPITOLUL II: Obligații generale

Art. 5

Arhitectul are obligația de a-și exercita profesia conform tuturor prevederilor legale în vigoare, precum și regulilor general acceptate ale profesiei.

Art. 6

Arhitectul este răspunzător pentru fiecare dintre actele sale profesionale în raport cu prezentul cod.

Art. 7

Arhitectul își va exercita profesia astfel încât în orice moment onorabilitatea, onestitatea, independența profesională și integritatea sa să nu poată fi contestate.

Art. 8

Arhitectul va exprima numai acele puncte de vedere care sunt în concordanță cu opinia sa profesională și va refuza formularea unor opinii de natură să înșele ori să dezinformeze alte persoane sau să discrediteze profesia de arhitect prin nerespectarea adevărului, a legii sau a normelor profesiei.

Art. 9

În exercitarea profesiei, arhitectul nu va face niciun fel de discriminări și va face uz de raționamentul său profesional.

Art. 10

Orice arhitect trebuie să se abțină, inclusiv în afara vieții profesionale, de la acte de natură să ducă la desconsiderarea sa și a profesiei de arhitect.

Art. 11

Arhitectul are obligația de a nu implica numele și activitatea sa profesională în acțiuni de publicitate comercială în beneficiul terților, respectiv firme de construcții și/sau instalații, firme de producție de materiale, furnituri și echipamente pentru construcții, dacă nu posedă date suficiente privind calitatea produselor și/sau a serviciilor furnizate.

Art. 12

În exercitarea profesiei, arhitectul este dator să promoveze și să folosească principiile estetice și pe cele ale limbajului arhitectural și, de asemenea, să își păstreze independența în raport cu eventuale presiuni ale autorităților publice sau ale unor persoane fizice ori juridice, astfel încât să nu prejudicieze interesele clientului său ori interesul public.

CAPITOLUL III: Norme de conduită profesională

SECȚIUNEA 1: Integritatea și onorabilitatea - Arhitectul va fi integru în exercițiul profesiei, în sensul că va fi cinstit și corect în toate relațiile profesionale și de afaceri

Art. 13

(1) Arhitectul are obligația ca pe proiectele pe care le-a elaborat și/sau le-a coordonat să își menționeze explicit titlul, numele și calitatea în care le-a întocmit.

(2) Sunt interzise:

- a)** atribuirea de calități nereale;
- b)** semnătura de complezență, așa cum este definită la art. 37;

c) uzurparea drepturilor de autor;

d) plagiatul.

(3) Arhitectul are aceleași obligații și interdicții și în cazul unei lucrări teoretice/de cercetare.

Art. 14

În scopul evitării conflictelor de interese, arhitectul cu drept de semnătură nu va putea presta, pentru același client și aceeași lucrare, simultan cu misiunea de proiectare sau consultantță, servicii de vericator de proiecte, servicii de execuție ori dirigenție de șantier, servicii de comerț cu materiale de construcții.

Art. 15

Arhitectul este obligat să notifice în scris clientului, în situația în care are acțiuni sau părți sociale în societăți comerciale din domeniul executării construcțiilor sau din domeniul comerțului cu materiale de construcții, precum și în orice alte situații ce pot genera conflict de interese.

Art. 16

Arhitectul se va pronunța cu maximă obiectivitate asupra documentelor care îi sunt supuse spre analiză, indiferent de interesele sau de divergențele sale personale față de autorii documentelor în cauză.

Art. 17

Arhitectul nu are dreptul să accepte avantaje materiale oferite cu scopul de a se lăsa influențat în decizia sa și nici nu va oferi astfel de avantaje pentru a influența deciziile altora.

Art. 18

Arhitectul nu va folosi relațiile personale sau de rudenie pentru a influența deciziile autorităților cu activitate în domeniul arhitecturii, în folosul personal și în detrimentul interesului public.

Art. 19

Arhitectul va accepta să participe ca evaluator în cadrul unui juriu la o competiție profesională, în situația în care nu este implicat în elaborarea vreuneia dintre lucrările supuse jurizării sau nu este implicat în elaborarea temei și regulamentului de concurs ori în organizarea acestuia, în acea perioadă sau în una anterioară.

SECȚIUNEA 2: Competența - Arhitectul va fi competent în cadrul serviciilor contractate

Art. 20

Arhitectul va angaja o lucrare profesională numai atunci când posedă abilitățile adecvate pentru îndeplinirea cu deplin respect față de clienți a angajamentelor pe care și le asumă. În caz de necesitate, arhitectul are obligația de a apela la persoanele competente care îi pot asigura realizarea lucrării la timp și la nivel calitativ ridicat.

Art. 21

Arhitectul este obligat să promoveze și să mențină la un înalt nivel de calitate standardele profesionale, pentru aceasta fiind dator să își îmbogățească permanent cunoștințele artistice și tehnice în domeniul arhitecturii, precum și să aprofundeze evoluțiile relevante în plan profesional.

Art. 22

Arhitectul trebuie să fie receptiv la îmbogățirea limbajului arhitectural, prin promovarea și integrarea în proiectele sale a artelor complementare creației de arhitectură și a noilor tehnologii.

Art. 23

Arhitectul are datoria de a se informa asupra normelor specifice, a legilor și reglementărilor profesionale, inclusiv cele ale locului unde profesează, și să le aplice în exercițiul profesiei.

Art. 24

Arhitectul are obligația să se asigure de competența angajaților și colaboratorilor săi, să le solicite și să urmărească realizarea de către aceștia a unor prestații de înalt nivel profesional, să le asigure participarea directă și accesul deplin la datele necesare îndeplinirii misiunii lor.

Art. 25

Prin proiectele sale, arhitectul trebuie să asigure realizarea de construcții, amenajări interioare și amenajări urbane funcționale, estetice și conforme exigențelor de siguranță și calitate prevăzute de legislația în construcții și de normele tehnice în domeniu.

Art. 26

Arhitectul nu va promova în lucrările sale decât acele materiale și tehnologii care corespund standardelor de calitate pentru lucrarea și bugetul avizat, despre care are deplină cunoștință și pentru care are acordul beneficiarului.

SECȚIUNEA 3: Asumarea și contractarea misiunilor - Arhitectul își va asuma misiuni doar în baza unui contract scris

Art. 27

Arhitectul are îndatorirea de a trata cu maximă responsabilitate obligațiile asumate prin contract.

Art. 28

Arhitectul are obligația de a încheia un contract în formă scrisă, pentru orice prestație a sa remunerată, indiferent de forma de exercitare a profesiei, respectiv:

a) contract individual de muncă între arhitectul salariat și angajator, pe o perioadă de timp determinată sau nedeterminată;

b) contract de proiectare sau de consultantță între biroul ori firma unui arhitect și clientul care comandă o lucrare, un proiect sau un serviciu de arhitectură;

c) alte tipuri de contracte încheiate în baza și potrivit legii.

Art. 29

(1) Pentru întocmirea contractelor de proiectare și/sau, după caz, de consultantță, precum și a altor contracte, se recomandă utilizarea modelelor de contract puse la dispoziție de Ordin și respectarea legislației de specialitate în vigoare.

(2) Contractele de proiectare sau de consultantță pentru elaborarea unei lucrări/prestații de arhitectură vor cuprinde capitole și clauze privind obligațiile asumate și volumul prestației, termenele de realizare, onorariul convenit, etapizarea plăților, obligații și responsabilități ale ambelor părți semnatare, penalități pentru neexecutarea obligațiilor, moduri de recepționare a documentațiilor, obligația de a răspunde la observațiile/reclamațiile clientului, precum și clauze privind proprietatea intelectuală.

(3) În cazul în care pe parcursul derulării contractului apare necesitatea elaborării unor lucrări suplimentare neprevăzute inițial, a decalării termenelor de predare negociate inițial, a modificării onorariului sau a altor prevederi inițiale, părțile vor

conveni, de comun acord, modificarea clauzelor respective prin acte adiționale la contractul de bază.

Art. 30

Arhitectul nu poate subcontracta integral o lucrare angajată de el. Arhitectul poate subcontracta unele părți dintr-o lucrare de arhitectură angajată, cu condiția ca interesele clientului să nu fie afectate.

Art. 31

Arhitectul care este legat în exercițiul său profesional printr-un contract individual de muncă cu o unitate de învățământ de specialitate își desfășoară activitatea în cadrul unor autorități ale administrației publice centrale ori locale sau în cadrul oricărei persoane juridice de drept public ori privat își asumă toate obligațiile profesionale și morale, conform prezentului cod, și, în mod particular, asigură secretul profesional și independența deciziilor sale.

Art. 32

Arhitectul are obligația de a refuza încheierea de contracte care conduc la nerespectarea legilor sau care contravin prevederilor prezentului cod. El are responsabilitatea de a stabili clauze contractuale care să îi permită întreruperea, la nevoie, a relațiilor contractuale cu acei clienți sau cu acei angajatori care, prin cerințele ori atitudinea lor pe parcursul desfășurării serviciilor contractate, generează situații inacceptabile, ce contravin normelor legale și profesionale.

Art. 33

(1) Arhitectul care a angajat răspunderea pentru proiectarea generală la toate specialitățile implicate, respectiv arhitectură, structură de rezistență, instalații diverse, sistematizare verticală, amenajări interioare etc., are îndatorirea de a coordona direct sau de a desemna un responsabil de proiect din cadrul echipei de proiectare, care să coordoneze activitatea tuturor echipelor de proiectare, și de a urmări integrarea în proiectele fiecărei specialități a cerințelor tehnice ale celorlalte specialități.

(2) Arhitectul care, în numele firmei de arhitectură, și-a asumat responsabilitatea unui proiect complex încheie cu firmele de proiectanți de specialitate contracte de subproiectare cu clauze privind obligațiile și responsabilitățile reciproce în cadrul proiectului.

Art. 34

În exercitarea profesiei ce se desfășoară în echipă răspunderea aparține arhitectului care are calitatea de șef al proiectului, precum și arhitectului care efectuează direct o anumită parte din proiect, în limitele competenței ce i-a fost atribuită de șeful de proiect.

SECȚIUNEA 4: Dreptul de semnătură - Arhitectul va exercita dreptul de semnătură cu întreaga responsabilitate asumată

Art. 35

Arhitectul cu drept de semnătură are obligația ca pe proiectele elaborate/coordonate de el și/sau sub responsabilitatea sa să aplice în original parafa proprie eliberată de Ordin și să semneze olograf fiecare dintre exemplarele documentației ce urmează a fi înaintate autorităților spre aprobare, în conformitate cu prevederile legale.

Art. 36

Arhitectul cu drept de semnătură poate semna și aplica parafa profesională încredințată exclusiv pe documentațiile/proiectele în al căror cartuș se menționează explicit titlul, numele și calitatea în care arhitectul respectiv a participat la lucrare și care au fost elaborate în cadrul formei de exercitare a profesiei declarate în Tabloul Național al Arhitecților.

Art. 37

Arhitectului cu drept de semnătură îi este interzisă semnătura de complezență, respectiv aplicarea parafei profesionale și a semnăturii olografe pe documentații/proiecte supuse autorizării și care nu au fost elaborate sub responsabilitatea sa, girând lucrarea întocmită de o persoană care nu este arhitect, de un arhitect fără drept de semnătură sau cu dreptul de semnătură suspendat și acceptând astfel foloase necuvenite.

Art. 38

Arhitectul cu drept de semnătură are dreptul și responsabilitatea de a urmări executarea întocmai a lucrărilor proiectate. Neconformitatea acestora cu documentația elaborată sau obstrucționarea accesului pe șantier va fi semnalată clientului și, după caz, organismelor de control abilitate.

Art. 39

Arhitectul cu drept de semnătură are obligația să participe la recepția lucrărilor sale conform prevederilor legale.

Art. 40

Arhitectul este responsabil, atunci când exercită dreptul de semnătură, să se asigure că eventuale daune aduse bunurilor sau vieții altora în urma acestui exercițiu pot fi compensate echitabil, prin existența unei asigurări profesionale ori prin alte modalități, specificate în contractul încheiat cu clientul sau angajatorul.

Art. 41

Arhitectul cu drept de semnătură are obligația să păstreze și să arhiveze câte un exemplar original al documentațiilor elaborate de el sau sub responsabilitatea sa, prin parafare.

SECȚIUNEA 5: Onorarii - Arhitectul va calcula onorariul cuvenit în mod transparent și în baza unui sistem de calcul propriu

Art. 42

Pentru serviciile prestate în relațiile contractuale stabilite cu clientul, arhitectul are dreptul să beneficieze de un onorariu just, negociat în mod liber cu acesta și în a cărui elaborare se va putea folosi de datele furnizate de Sistemul de informații asupra costurilor pentru proiectarea de arhitectură, elaborat prin grija Ordinului, care cuprinde niveluri de referință diferențiate pe categorii de lucrări și volum de prestații.

Art. 43

Pentru anumite categorii de servicii se recomandă utilizarea de costuri orare, fie costuri individuale, diferențiate după gradul de calificare și experiența arhitecților implicați, fie costuri orare convenționale ale firmei de arhitectură elaboratoare, calculate pentru a acoperi toate cheltuielile materiale necesare îndeplinirii misiunilor asumate, precum și marja corespunzătoare de profit și de risc, pentru a permite reinvestirea în formare de personal și echipamente.

Art. 44

Arhitectul nu trebuie să propună un onorariu ferm dacă nu are suficiente informații cu privire la natura și domeniul proiectului, la încadrarea acestuia în planuri de urbanism aprobate, la nivelul de studii, variante și detalieri necesare pentru a se obține acordul autorităților.

Art. 45

Este interzisă practicarea de onorarii subevaluate în raport cu calitatea prestației, atât din punctul de vedere al prestigiului profesiei, cât și din punctul de vedere al onestității față de client, cu scopul de a obține, în mod deliberat, comanda unei lucrări în detrimentul altor arhitecți, cu riscul de a elabora lucrarea la niveluri calitative inferioare.

Art. 46

Sunt interzise următoarele procedee, care facilitează practicarea de onorarii subevaluate și concurența neloială:

- a)** utilizarea unor resurse umane fără contract de muncă, fără remunerație sau cu remunerație nelegal atribuită, fără a fi înregistrată contabil;
- b)** utilizarea logisticii (calculatoare, imprimante, faxuri, programe de redactare asistată etc.) unei terțe persoane fizice sau juridice neimplicate în contractul de proiectare ori cu care nu există un contract pentru utilizarea acestora;
- c)** deținerea și utilizarea de programe de calculator fără licență sau de programe de calculator a căror licență este deținută legal de alte firme din domeniu ori instituții de învățământ de arhitectură.

SECȚIUNEA 6: Dreptul de autor - Arhitectul va respecta dreptul de autor

Art. 47

Arhitectul este răspunzător ca pe proiectele elaborate/coordonate în echipă de el sau sub responsabilitatea sa să fie menționate explicit titlul, numele și calitatea tuturor celor care au întocmit și au desenat documentele respective sau, după caz, sunt coautori ai proiectului.

Art. 48

Arhitectul nu își va însuși proprietatea intelectuală și nici nu va încerca să obțină avantaje nemeritate din munca altui arhitect sau colaborator. În acest sens, el va preciza în mod explicit aportul fiecărui arhitect la îndeplinirea misiunii profesionale.

Art. 49

Arhitectul salariat, fie că are sau nu are drept de semnătură, are obligația de a se asigura că în contractul său de muncă încheiat cu angajatorul sunt prevăzute clauze specifice privind drepturile sale de autor, morale și patrimoniale, precum și compatibilitatea serviciilor solicitate cu prevederile prezentului cod.

Art. 50

Arhitectul care părăsește firma unde a elaborat documentații sau părți de documentații în calitate de autor sau coautor poate solicita o copie a respectivelor documentații, pe care o obține numai cu acordul conducerii firmei.

Art. 51

Arhitecții care elaborează o lucrare în echipă, fără a se putea diferenția contribuția fiecăruia dintre coautori, sunt obligați să ceară acordul tuturor membrilor echipei pentru utilizarea materialului elaborat colectiv, potrivit dispozițiilor legale în materie.

Art. 52

Arhitectul are obligația de a păstra și de a arhiva originalele proiectelor/documentațiilor elaborate de el și de echipa lui, clientului fiindu-i predate numai copii după acestea, conform clauzelor din contract. Originalele păstrate spre neschimbare, pe calc sau pe CD, rămân ca martori cu dată certă ai lucrării, așa cum a fost ea creată de autor sau de coautori.

CAPITOLUL IV: Norme de conduită în relația cu clientul

SECȚIUNEA 1: Încrederea reciprocă - Arhitectul va fi demn de încrederea clientului său

Art. 53

Relațiile dintre arhitect și clienții săi se bazează pe onestitate, probitate, corectitudine și confidențialitate.

Art. 54

Înainte de a angaja o lucrare, arhitectul are obligația să informeze clientul asupra competențelor de proiectare pe care le deține în domeniu, asupra formei în care își exercită dreptul de semnătură, să informeze asupra competențelor angajaților săi și ale eventualilor colaboratori, precum și asupra cheltuielilor probabile pe care lucrarea comandată le implică.

Art. 55

Arhitectul nu poate acționa decât în limitele contractului încheiat cu clientul său, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Art. 56

Arhitectul poartă întreaga răspundere a lucrărilor proiectate, care intră în competența sa conform legii și pentru care și-a angajat competența și reputația profesională. Orice intervenție a clientului/beneficiarului ori constructorului în proiect și/sau în execuția acestuia fără acordul arhitectului este de natură să îi exonereze pe acesta de responsabilitate.

Art. 57

În relațiile cu terții arhitectul va acționa întotdeauna numai în interesul legitim al clientului și în concordanță cu interesul public.

Art. 58

Arhitectul nu își va asuma angajamente care implică situații sau atitudini incompatibile cu îndatoririle sale de ordin profesional ori care sunt susceptibile să creeze îndoială asupra probității sale profesionale.

Art. 59

Arhitectul are obligația de a-și informa clientul, în timp util, privitor la orice modificare intervenită în legătură cu prestația sa și care ar putea influența calitatea sau costurile investiției.

Art. 60

Arhitectul este obligat să păstreze confidențialitatea privind intențiile și interesele clientului său în legătură cu lucrările proiectate sau în curs de execuție, cu excepția informațiilor de interes public, a celor care divulgă o încălcare a legii sau pentru care există aprobarea expresă a clientului.

Art. 61

Obiectul secretului îl constituie tot ceea ce arhitectul, în calitatea lui de profesionist, a aflat direct sau indirect în legătură cu clientul, cu viața intimă a acestuia ori a familiei sale și a aparținătorilor sau în legătură cu organizarea și funcționarea unei societăți ori instituții, cu excepția informațiilor referitoare la o posibilă încălcare a legii.

Art. 62

Arhitectul are responsabilitatea de a se asigura că secretul profesional este păstrat de către angajații și colaboratorii săi.

Art. 63

Situația în care legea sau o instanță judecătorească obligă arhitectul să dezvăluie aspecte privind secretul profesional nu constituie abatere disciplinară.

Art. 64

Secretul profesional persistă și după încetarea contractului cu clientul.

Art. 65

Arhitectul răspunde disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional.

CAPITOLUL V: Norme de conduită în interes public

SECȚIUNEA 1: Interesul public

Arhitectul va acționa pentru protejarea interesului public.

Art. 66

Arhitectul va acorda maximă atenție impactului social și impactului asupra mediului pe care activitatea lui le poate avea, dar și utilizării raționale a resurselor pe termen lung în soluțiile tehnice adoptate în proiecte.

Art. 67

Toate prestațiile profesionale ale arhitecților vor lua în considerare sistemele de valori și cultură ale fiecărei/fiecărui țări/loc pentru care creează lucrări de arhitectură și urbanism. În acest sens, obiceiurile specifice ale unei societăți și comunități nu vor fi impuse altora, iar spiritul locului va fi protejat.

Art. 68

Arhitectul va respecta moștenirea culturală și naturală a comunității în care își exercită profesia, contribuind la conservarea și îmbogățirea acesteia.

Art. 69

Arhitectul va acționa cu profesionalism și potrivit legislației în materie pentru a păstra caracterul inițial, calitățile artistice și tehnice ale monumentelor istorice, ale imobilelor aflate în zona lor de protecție și ale imobilelor susceptibile a fi clasate, în toate situațiile în care este solicitat să facă intervenții la acestea.

Art. 70

Arhitectul va sprijini autoritățile competente pentru respectarea legislației în domeniul profesiei și se va conforma termenelor prevăzute de lege în ceea ce privește avizarea și aprobarea documentațiilor, în situația în care își desfășoară activitatea în domeniul verificării, avizării, aprobării, controlului și expertizei tehnice a proiectelor de arhitectură.

Art. 71

Arhitectul funcționar public nu va folosi funcția sa în scopul atragerii de comenzi în interes personal, direct sau indirect, și va aplica principiile legalității, imparțialității și obiectivității în procesul avizării și aprobării documentațiilor.

SECȚIUNEA 2: Promovarea arhitectului în spațiul public - Arhitectul își va promova onest realizările în spațiul public

Art. 72

Arhitectul își poate face promovare profesională numai pe baza propriilor realizări, evitând promovarea portofoliului profesional propriu într-o manieră falsă, înșelătoare sau exagerată.

Art. 73

Nu sunt considerate acțiuni de publicitate făcute de arhitect în folosul său acele manifestări în care numele său și aspecte ale activității sale profesionale sunt menționate în scrieri literare ori de specialitate, în mass-media, realizate de către terți în scopul informării publicului, și nici acele intervenții publice ale arhitectului cu referire la activitatea sau la creația sa, dacă acestea sunt motivate și nu sunt plătite de arhitect.

Art. 74

Arhitectul are dreptul să facă publice realizările sale prin descrieri și imagini interioare și exterioare, care constituie proprietatea sa intelectuală.

Art. 75

Arhitectul poartă întreaga responsabilitate atunci când participă la o competiție de arhitectură, la o consultare publică sau licitație, pe care Ordinul sau Uniunea Internațională a Arhitecților ori Consiliul Arhitecților din Europa, la care Ordinul este afiliat, le-a declarat inacceptabile.

CAPITOLUL VI: Norme de conduită în relația cu colegii

SECȚIUNEA 1: Corectitudinea - Arhitectul se va comporta corect în relația cu colegii

Art. 76

Arhitectul își va construi reputația profesională pe baza meritelor, performanțelor și efortului propriu, fără a denigra sau desconsidera activitatea altui confrate.

Art. 77

Concurența dintre arhitecți se bazează pe competența și calitatea serviciilor profesionale oferite clienților. Sunt interzise și se consideră concurență neloială următoarele acțiuni:

- a) tentativa sau acțiunea de atragere ori de deturnare a clienților prin denigrarea sau discreditarea altui arhitect;
- b) practicarea unor subevaluări intenționate ale investiției sau onorariului, având cunoștință de oferta anterioară a unui coleg arhitect, făcute cu intenția de a obține lucrarea în detrimentul colegului;
- c) utilizarea unor informații de specialitate nepublicate, la care arhitectul a avut acces pe căi nelegale, în scopul avantajării sale în competiția cu alți colegi;
- d) preluarea unui contract pe care un coleg arhitect l-a denunțat pentru motive de încălcare a deontologiei profesiei.

Art. 78

Arhitectul nu va încerca să înlocuiască un alt arhitect din calitatea și atribuțiile profesionale sau oficiale deținute de acesta decât pe calea participării la o selecție legal organizată.

Art. 79

Arhitectului îi este interzisă orice acțiune de obținere a unei comenzi pentru o lucrare în care un alt arhitect și-a asumat misiuni față de client.

Art. 80

Arhitectul solicitat direct și motivat de un client să înlocuiască un alt arhitect în misiunile sale este obligat să îl înștiințeze în scris pe acesta din urmă înainte de a-și asuma respectivele misiuni.

Art. 81

Arhitectul nevoit să înlocuiască un confrate în misiunile sale trebuie să o facă cu respectarea dreptului de autor.

Art. 82

(1) În cazul unui confrate decedat, arhitectul care are misiunea de a continua sau de a interveni asupra operei dispărutului este obligat să ocrotească;

a) drepturile de autor ale moștenitorilor legali ai acestuia;

b) creația arhitecturală a confratelui decedat, pentru a nu aduce atingere onoarei și reputației profesionale a acestuia.

(2) Arhitectul care are misiunea de a continua sau de a interveni asupra operei confratelui decedat este obligat să respecte prevederile legale în materie, eventuale clauze testamentare ori dorințe exprimate de autor, precum și regulile instituite de breaslă pentru asemenea situații.

Art. 83

Calomnierea unui confrate sau formularea publică de critici nefondate ce ar putea să îi prejudicieze acestuia reputația profesională este susceptibilă de a fi sancționată disciplinar. Este de dorit ca arhitecții să ia apărarea unui coleg atacat în mod nedrept, pentru a se restabili onorabilitatea acestuia.

SECȚIUNEA 2: Respectul reciproc - Arhitectul va trata colegii cu respectul cuvenit, indiferent de tipul relației personale pe care o are cu aceștia

Art. 84

Relațiile dintre arhitecți se bazează pe respect, întraajutorare și asistență morală reciprocă și, mai ales, pe respectarea dreptului de autor.

Art. 85

Arhitectul care este solicitat să își exprime public părerea asupra lucrării altui arhitect îl va anunța pe acesta. În cazul unor lucrări scrise publicate sau în cazul unor disertații publice cu caracter de critică de arhitectură, critica la creația unui arhitect nu impune, cu precădere, anunțarea prealabilă a acestuia.

Art. 86

Arhitectul va aduce la cunoștința autorului unei lucrări și, după caz, a Ordinului abuzurile pe care le constată sau despre care a fost înștiințat cu privire la lucrarea acelui confrate.

Art. 87

Arhitectul care părăsește o firmă este obligat să reglementeze în scris cu conducerea acesteia transferul de obligații și probleme între el și firmă cu privire la:

a) continuarea lucrărilor proprii neterminate și/sau urmărirea execuției acestora pe șantier;

b) drepturile bănești și drepturile de autor ce îi revin.

Art. 88

Arhitectul asociat care părăsește o firmă va stabili pe cale amiabilă cu foștii săi parteneri eventuala preluare a unor contracte sau părți de contracte în derulare, cu acordul clienților.

Art. 89

Orice neînțelegere între arhitecți referitoare la exercitarea profesiei se recomandă a fi supusă medierii unei terțe persoane, conform legii, investite cu încrederea părților, înainte de sesizarea instanțelor disciplinare sau, după caz, a celor judecătorești.

Art. 90

Arhitectul cu drept de semnătură îndrumător al unui arhitect stagiar în baza unui angajament îl va îndruma pe acesta în mod gratuit și va crea condițiile pentru transmiterea cunoștințelor profesionale și a unei conduite etice corespunzătoare.

Art. 91

Arhitectul stagiar are obligația de a informa arhitectul îndrumător asupra unor eventuale relații personale, profesionale sau comerciale cu clienții acestuia, în conformitate cu reglementările Ordinului.

Art. 92

Arhitectul stagiar are obligația de a se înscrie în Ordin și de a respecta prevederile prezentului cod. Nerespectarea prevederilor Codului poate duce la sancționarea disciplinară.

CAPITOLUL VII: Norme de conduită în relația cu Ordinul

SECȚIUNEA 1: Cooperarea - Arhitectul va coopera cu Ordinul

Art. 93

Relațiile arhitecților cu Ordinul, drepturile și obligațiile față de acesta sunt stipulate în lege, în Regulamentul de organizare și funcționare a Ordinului Arhitecților din România și în actele normative interne, emise potrivit legii.

Art. 94

Arhitectul este obligat să aducă la cunoștința Ordinului orice modificare a datelor sale civile sau profesionale, pentru a fi actualizate în registrele și în documentele cu care acesta operează.

Art. 95

Arhitectul are datoria de a aduce la cunoștința Ordinului situațiile în care prevederile prezentului cod nu au fost respectate, în scopul protejării principiilor prevăzute la art. 3.

CAPITOLUL VIII: Dispoziții finale

Art. 96

Nerespectarea prevederilor prezentului cod se sancționează conform art. 38 din Legea nr. 184/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 97

Orice interpretări ale prezentului cod sunt exclusiv de competența Consiliului național al Ordinului, care are obligația de a informa membrii Ordinului, în cel mai scurt timp, asupra interpretărilor date.

Art. 98

Prevederile prezentului cod se aplică și conductorilor arhitecți, membri ai Ordinului.

Art. 99

Orice arhitect titular al dreptului de autor asupra proiectelor și documentațiilor realizate personal are dreptul să dețină copii ale acestora, pentru portofoliul profesional, în scopul protejării drepturilor de autor, dacă acestea au fost dobândite conform legii și prezentului cod.

Art. 100

(1) Codul deontologic al profesiei de arhitect, aprobat de Conferința națională a Ordinului Arhitecților din România din 30-31 mai 2005 și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 447 din 2 iulie 2007, își încetează

aplicabilitatea.

(2) Prezentul cod deontologic se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Ordinului Arhitecților din România,
Dragoș Șerban Ion Țigănaș

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 342 din data de 21 mai 2012